Adviesraad Sociaal Domein Houten
t.a.v. de voorzitter de heer B. Godschalk

samenleving

Onderdoor 25
Postbus 30, 3990 DA Houten
Telefoon 030 639 26 11
Fax 030 639 28 99
E-mail: gemeentehuis@houten.nl
Internet: www.houten.nl

gemeente Houten

datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
17-02-2023				Brief ASD

Onderwerp
Reactie college op brief

Geachte heer Godschalk,

Op vrijdag 27 januari 2023 hebben wij uw (ongevraagd) advies op de conceptstukken over het Regioplan U16 Beschermd Wonen, de samenwerkingsovereenkomst en het uitvoeringsprogramma U16 ontvangen. Wij waarderen het dat u en de heer Buisman op zo'n korte termijn een advies hebben uitgebracht.

In oktober is met u en de toenmalige voorzitter van de werkgroep Doelgroepwonen, de heer Boeschoten, een eerste kennismaking en gesprek over Beschermd Wonen geweest. Daarna heeft een vervolggesprek met de heer Boeschoten en mevrouw Van Bemmel plaatsgevonden. In dat gesprek stond het lokale Uitvoeringsplan Op weg naar een beschermd thuis in Houten (2020-2023, fase 1) centraal. De heer Boeschoten heeft ook deelgenomen aan de raadsinformatiebijeenkomst voor gemeenteraadsleden en leden van de adviesraden sociaal domein in de Lekstroom.
In een daaropvolgende vervolgafspraak zou besproken worden hoe verder met het regionale Uitvoeringsplan U16 en een mogelijk advies of niet. Helaas kon die afspraak niet doorgaan vanwege het vertrek van de voorzitter van de werkgroep.

Begin januari 2023 heeft mevrouw Van Bemmel contact gezocht met u, de voorzitter van de ASD. In overleg met u en met de nieuwe voorzitter, de heer Buisman die half januari de draad oppakte, is besproken wat een goede aanvliegroute zou kunnen zijn m.b.t. de status van een mogelijke reactie van de ASD. We kwamen uit op een ongevraagd advies.

Het is kort dag voor de beantwoording van uw formeel advies omdat de stukken voor het raadsvoorstel op 7 februari naar het college moeten. Onze reactie omvat in ieder geval een reactie op de 6 adviezen aan ons.
De vragen die u benoemt beantwoorden we in grote lijn. We verwachten dat u en de betreffende beleidsmedewerkers (mevrouw Kosterman, de heer Strooper, mevrouw Van Bemmel) een verdiepingsslag kunnen aanbrengen in gesprek met u.
Hieronder reageren we op uw brief:

1. Met een regionale beweging lokaal een extra slag maken

Advies 1:
Gebruik de besluitvorming over Regioplan, Samenwerkingsovereenkomst en Uitvoeringsprogramma 2023-2024 als momentum om op lokaal niveau een extra slag te maken door op basis van een terug- en vooruitblik op de lokale ontwikkeling en daaruit opgedane ervaring en leerpunten de lokale opgave concreter te maken en daarin meer focus en richting aan te brengen.
Kort gezegd: zet al een stap vooruit, wees de anderen voor.

Reactie college:
Dit is in lijn met wat in oktober met u besproken is en we zullen er graag gebruik van maken om in het eerste kwartaal van 2023 met uw werkgroep Doelgroepwonen de stand van zaken te bespreken en 'de stap vooruit' te zetten. Het lokaal uitvoeringsplan Op weg naar een beschermd thuis in Houten, (fase 1, 2020-2023) loopt eind 2023 af. Het uitvoeringsplan is een praktische kapstok om daarvoor te gebruiken.

2. Cliënt centraal en actief betrokken

Vraag 1:
Welke ervaring hebben de gemeente Houten en haar partners met het actief betrekken van cliënten hoe denken zij hieraan de komende tijd verder vorm te geven?

Reactie college:
We vinden het belangrijk dat mensen met een psychische kwetsbaarheid (we trekken het in dit antwoord breder dan alleen cliënten van beschermd wonen) en hun naasten betrokken worden. Voor Corona is zowel lokaal als in U16 verband gesproken met cliënten. Het betrof inwoners (uit Houten en de U16) die in beschermde woonvorm hadden gewoond, in een maatschappelijke opvang verbleven hadden en inwoners die in Houten woonden en ambulante begeleiding van Lister kregen of hadden gekregen. In de projectgroep Gebiedsteam GGz in Houten nam een familielid/naaste deel. Zijn inbreng hielp om ook het perspectief van de naasten steeds mee te nemen.
De herstelacademie ENIK Houten wordt 100% gerund door mensen met ervaring met psychische kwetsbaarheid. Onze beleidsmedewerker, mevrouw Van Bemmel, heeft regelmatig contact met peerworkers of facilitators van ENIK Houten. ENIK hoort organisatorisch bij Lister.
ENIK en Lister hebben al aangegeven u graag te ontvangen bij ENIK Houten en bij 1 van de locaties van beschermd wonen.

3. Regionale samenwerking in belang van client

Advies 2:
Maak in de uitwerking en uitvoering op lokaal niveau steeds expliciet hoe cliënten passief en actief worden betrokken. Dat kan ook nu al. De ASD wil hieraan graag zijn bijdrage leveren.

Reactie college:
We willen op uw advies aanvullen dat we het belangrijk vinden dat ook naasten betrokken worden bij de lokale uitwerking en uitvoering.
De gemeente hecht groot belang aan de ondersteuning van en waardering voor mantelzorgers. Dit heeft met de komst van de Wmo geleid tot het subsidiëren van het Steunpunt mantelzorg, uitgevoerd door VanHouten&co. In het jaar 2022-2023 staan mantelzorgers van iemand met psychische kwetsbaarheid centraal in een aantal cape& care bijeenkomsten. Daarnaast is er een 'regulier' mantelzorg café waar inhoudelijke onderwerpen en ontspanning elkaar afwisselen. Zie ook het antwoord bij vraag 3.
Bij vraag 1 hebben we kort aangegeven hoe cliënten en hun naasten betrokken. We vinden uw advies om cliënten te betrekken bij de uitwerking en uitvoering op lokaal niveau belangrijk maar vragen er ook aandacht voor dat sommige cliënten in beschermd wonen in een intensieve en kwetsbare periode van hun leven zijn.
We stellen het op prijs dat u wil meedenken in het concretiseren van uw advies. Wij stellen voor dat dit in de werkgroep Doelgroepwonen verder besproken wordt.

4. Maak nu al duidelijk waar de grootste inspanning nodig is.

Advies 3:
Maak nu al duidelijk wat de regionale plannen en afspraken lokaal betekenen. Doe dit door inzicht te geven in de ervaring die tot nu toe lokaal met de ambulantisering is opgedaan en deze te vertalen naar de inspanning die komende tijd lokaal nodig is om de ambulantisering tot een succes te maken.

Reactie college:
Het Collegevoorstel en raadsvoorstel betreffen de U16 samenwerking. Wij sluiten aan bij ons antwoord op advies 1 en 2.

5. Ondersteuning en huisvesting: twee zijden van dezelfde medaille

Vraag 2:

a. Wat is in Houten de huidige situatie ten aanzien van de beschikbaarheid van passende ondersteuning en passende huisvesting?
b. Wat is de omvang van de opgave?
c. Hoe werken organisaties hierop samen?
d. Wat is vastgelegd in prestatieafspraken en contracten?
e. Welke acties zijn, worden of moeten nog worden ondernomen om tot een evenwichtig en afdoende aanbod van passende ondersteuning en huisvesting te komen?
f. Hoe de opgave tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid te maken van het sociale domein en het woondomein?

Reactie college:

a. Op dit moment zijn er 10 mensen die een beschermd thuis indicatie hebben en 40 mensen die op een beschermd verblijf (voorheen beschermd wonen) plek wonen. Lister is de grootste aanbieder van deze producten (daarnaast biedt Lister 24-uurs begeleiding aan 15 mensen op een plek die gefinancierd wordt vanuit de Wet langdurige zorg). In het lokaal Uitvoeringsplan kijken we verder dan alleen Beschermd Verblijf en Beschermd Thuis. Dit zal in de komende maanden nog verder worden geconcretiseerd.
b. Op grond van het woningbehoefteonderzoek (Companen) hebben we de huisvestingsopgaven voor toegankelijke woningen en woningen voor zorgdoelgroepen tot 2040 in beeld. T.a.v. de opgave voor Beschermd wonen is de inschatting dat er 20 plekken per jaar nodig zullen zijn. Half januari is een projectleider aangetrokken voor de opdracht om in Lekstroomverband een regionale analyse te maken naar alternatieve woonvormen en locaties voor mensen die uitstromen uit beschermd verblijf. Daarbij kijkt hij met name naar de huidige situatie en de gewenste situatie waarbij het gaat om zowel kwantitatieve als kwalitatieve woonbehoefte.
c. De gemeente (Samenleving en Wonen) trekt intensief op met o.a. Lister en Woonin[1].
d. Jaarlijks worden door gemeente en Woonin prestatieafspraken vastgesteld. Onlangs is het contingent (uitstroom naar een eigen woning) opgehoogd van 17 naar 20. De meeste inwoners die uitstromen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn client bij Lister of stichting Timon.
e. De gemeente Houten heeft al een langere traditie en ervaring met wonen en woonvormen (met zorg) voor verschillende doelgroepen. Hierin werkt de gemeente nauw samen met o.a. woningcorporatie Woonin, zorgaanbieders, welzijn e.d. Sinds 2018 hebben we een gemengde woonvorm De Molen waarin mensen met en zonder een zorgvraag samenwonen en een goede buur voor elkaar willen zijn. Woonin heeft recent een aantal wooncomplexen opgeleverd waar mensen met een kwetsbaarheid naar uitstromen.
f. Jaarlijks worden er prestatieafspraken gemaakt met Woonin over o.a. beschikbare en betaalbare woningen voor aandachtsgroepen. Woonin gaat bij het toewijzen van woningen aan inwoners met een zorgvraag zorgvuldig te werk met oog voor zowel de inwoner als de directe woonomgeving. Zij gaat hierbij uit van een zo veel als mogelijk gespikkeld toewijzen van woningen om te voorkomen dat er een concentratie van problemen ontstaat in straten.

[1] Viveste is gefuseerd met Mitros en gaat verder onder de naam Woonin.

Woonzorgvisie
Het Rijk heeft recent aangekondigd dat gemeenten per 2024 over een woonzorgvisie moeten beschikken. De woonzorgvisies vormen de basis voor gemeenten om op lokaal niveau bindende wederkerige afspraken te maken met woningcorporaties, zorgaanbieders/ zorgkantoren en andere partijen in het fysiek en sociaal domein, over de prestaties die geleverd moeten worden om aan de woon- en zorgbehoeften te voldoen. In de woonzorgvisie moet uitgewerkt worden hoe gemeenten invulling geven aan de verschillende woon- en zorgbehoeften van aandachtsgroepen: mensen met sociale en/of medisch urgentie, mensen die uitstromen uit een intramurale situatie, dak- en thuisloze mensen, statushouders, studenten, woonwagenbewoners en arbeidsmigranten en stemmen dit regionaal af. De gemeente Houten wil in 2023 een woonzorgvisie opstellen en deze benutten om, op een aantal onderdelen (zoals de prestatieafspraken met o.a. zorgaanbieders), de Woonvisie (deze is er al) uit te breiden tot een woonzorgvisie. De ASD zal betrokken worden bij dit proces.

6. Inzet van de omgeving.

Vraag 3:
- Welke ervaring heeft de gemeente en haar partners hiermee?
- Hoe zijn en worden mantelzorgers en mensen uit de omgeving bij de ambulantisering betrokken?
- Heeft de gemeente een beeld van wat men van de omgeving verwacht, of mag verwachten en wat die omgeving daarvoor nodig heeft?

Reactie college:
De gemeente hecht groot belang aan de ondersteuning van en waardering voor mantelzorgers. Dit heeft met de komst van de Wmo geleid tot het subsidiëren van het Steunpunt mantelzorg, uitgevoerd door VanHouten&co. Een van de werkgroepen van de ASD van het eerste uur was de werkgroep mantelzorg. Als gemeente hebben we samen met de werkgroep de jaarlijkse waardering vormgegeven, een producten- en informatiemarkt. In het jaar 2022-2023 staan mantelzorgers van iemand met psychische kwetsbaarheid centraal in een aantal cape& care bijeenkomsten. Daarnaast is er een ‘regulier’ mantelzorg café waar inhoudelijke onderwerpen en ontspanning elkaar afwisselen.
Jaarlijks bezoekt onze beleidsmedewerker, mevrouw Van Bemmel, de familie/naastenbijeenkomst van Altrecht en Lister. De laatste keer stond daarin de familiecoach van Lister centraal. Deze bijeenkomst levert behalve contacten ook inhoudelijke onderwerpen op die meegenomen worden in het lokale uitvoeringsplan.
In 2022 hebben we meegedaan met de landelijke pilot van MIND; welkome wijk. Daarin stonden bewustwordingsbijeenkomsten centraal (wat is stigma, hoe kan ik als vrijwilliger, inwoner of professional contact maken met iemand die psychisch kwetsbaar is). Een professionele gespreksleider en iemand met ervaring met psychische kwetsbaarheid begeleidden deze bijeenkomsten.
De vragen die u stelt stellen we onszelf ook. We zullen hier de komende jaren verder mee aan de slag gaan. Waarbij we ons beseffen dat we initiatieven in buurten en wijken kunnen ondersteunen maar niet kunnen afdwingen. We zien dat een initiatief als de Lief en Leed straat (samenwerking van Woonin, VanHouten&co en gemeente) gewaardeerd wordt door inwoners (in gesprek met u kunnen we daar verder op ingaan).

7. Draagkracht van de omgeving
De keerzijde is: kan de omgeving het wel aan? Veel cliënten zullen vanwege hun sociaaleconomische status aangewezen zijn op de goedkoopste (in jargon: met huren onder de laagste aftoppingsgrens, of zelfs kwaliteitskortingsgrens) en minst aantrekkelijke (dus vaker vrijkomende) woningen in de woningvoorraad. Dat kan leiden tot concentratie van cliënten in bepaalde wooncomplexen en -buurten waar ook andere bewoners over weinig draagkracht beschikken.

Vraag 4:
Speelt dit probleem in Houten of is het denkbaar dat het kan gaan spelen?
- Hoe gaan de gemeente, zorginstellingen en woningcorporatie daarmee om?
- Hoe zorgen zij voor een evenwichtige spreiding over de buurten en kernen?
- Heeft de gemeente ook een woon-zorg visie (zoals ‘Gespikkeld wonen’) waarbij de woon- en leefomgeving van de beoogde cliënten optimaal is ingericht voor het verlenen van duurzame zorg en ondersteuning (professionals en mantel/burenzorg)?

Reactie college:
Wij hebben deze vraag deels beantwoord bij vraag 2. In gesprek met de werkgroep zullen we verdere vragen die leven bij de ASD bespreken.

8. Inzet van het geld en mensen

Vraag 5:
Hoe is in Houten de afstemming geborgd over de inzet van mensen en middelen vanuit organisaties en budgetten buiten BW?

Advies 4 (er stond 3):
Ga nu al nadenken hoe invulling te geven aan het lokaal maatwerk.

Reactie college:
Half december 2022 werd duidelijk dat en hoeveel budget er voor de regio Lekstroom komt ten behoeve van onder andere voor uitvoeringskosten en lokaal maatwerk. Het doel van dit budget is om mensen met psychische kwetsbaarheid in hun eigen omgeving zo goed mogelijk te ondersteunen in hun herstel. We beperken ons hier tot dit antwoord omdat we verdere uitwerking in samenspraak met cliënten, naasten, samenwerkingspartners willen doen. Daarbij zullen we eerst de stand van zaken van wat gerealiseerd is de afgelopen 4 jaar met elkaar bekijken.
De projectleider beschermd wonen Lekstroom heeft de afgelopen twee weken (eind januari) per gemeente met de programmamanager sociale koers en de beleidsmedewerker gesproken om een start te maken met de uitwerking van het lokaal maatwerk. Dit gaat vanaf begin februari lokaal ingericht worden. Vraag 5 maakt onderdeel van de lokale invulling.

9. Sturing en governance, integreer het sociale en woondomein

Advies 5:
Zorg voor een zowel kwantitatief als kwalitatief monitoringssysteem dat gericht is op permanente verbetering en versterking van de aanpak en betrek daarin ook de cliënten.

Advies 6:
Integreer in de governance het sociale en het woondomein.

Reactie college op advies 5:
Samen met de andere 15 gemeenten bouwt Utrecht een dashboard met sturingsinformatie. Onderdeel van het dashboard zijn: inzicht in in-, door- en uitstroom van cliënten per herkomstgemeente, inzicht in zorggebruik, andere vormen van ondersteuning, spreiding van voorzieningen binnen de U16 en inzicht in de wachtlijsten (aantallen, problematiek, type voorziening). Ook op het inbedden van clientervaring in de sturingsinformatie wordt ingezet.
Lokaal en in U16 verband gaan we inzetten op monitoren van de gewenste beweging (naar ondersteuning zoveel mogelijk in de thuissituatie of in beschermd verblijf als dat nodig is voor een periode). We sluiten zoveel mogelijk aan op de U16 dashboard.

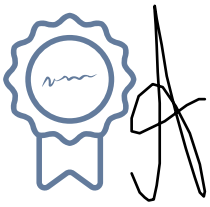
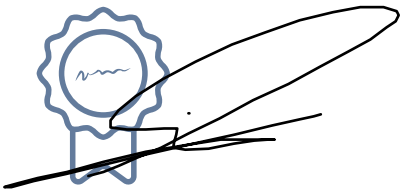
Reactie college op advies 6:
Op U16 niveau, in de Lekstroom en in Houten weten het woondomein en het sociaal domein elkaar goed te vinden. Maar omdat huisvesting en belangrijke voorwaarde is wordt in Lekstroomverband vanuit een werk- en stuurgroep Weer Thuis gewerkt aan de woonopgave van mensen die beschermd wonen en willen uitstromen naar een eigen thuis. Aan deze stuurgroep neemt ook wethouder Molenaar deel. Ook aanbieders participeren in deze stuurgroep (o.a. Lister).

10. Rol van ASD
De ASD wil graag participeren in het traject van lerend en evaluerend terugkijken (zo mogelijk aan de hand van criteria) en vooruitblikken wat de volgende stappen zijn, vooral lokaal.

Reactie college:
We waarderen uw adviezen en het aanbod om te participeren in het traject van lerend en evaluerend terugkijken. En vervolgens ook verder te kijken naar de lokale uitwerking. We zullen daar graag gebruik van maken. Het is een intensief traject waarbij we de personen om wie het gaat en de gerichtheid op (maatschappelijk, persoonlijk) herstel steeds centraal willen stellen. Dit doen we samen met onze partners.

Als u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met via telefoonnummer (030) 63 92 611.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,

de secretaris,	de burgemeester,
	
A.J. Barink	G.P. Isabella